ANUL XI.— Nr. 2991. 10 Bani exemplarul (30 bani un nr. vechiu) VINERI, 14 (26) AUGUST 1887.

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte: » 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
In Străinătate: » 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunciuri și Reclame a se adresa:

In **România**: La administrațiune, Pasagiul Român, Nr. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In **Hamburg**: La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunciuri pentru Germania.
Pentru **Francia, Anglia, Austro-Ungaria și Italia**: Se va adresa la **AGENCE LIBRE**, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNCIURILE:

Linia mică pe pagina IV . . . . . 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Serisorile nefrancate se refusă. — Articolii nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARELE STRAINE.

Filipopol, 22 August.

Comandantul garnizonei de aici a fost chemat prin telegraf la Sofia, unde a și plecat. Artileria staționată aproape de Karlova a fost fără veste transferată în oraș și s'a trimes cavalerie ca să ocupe oare-care puncte de pe la Karlowa. Se zice că aceste mesuri s'au luat în urma unor bănuelĭ contra trupelor artileriei, al căror ofițeri s'ar fi exprimat nefavorabil asupra prințului Ferdinand.— Până acum nou prinț a găsit puține simpatii în Rumelia orientală.

Berlin, 22 August.

Negocierile cabinetelor asupra unor demersuri colective în privința Bulgariei n'au ajuns până acum la vre un rezultat pozitiv. Dară se speră așa ceva cu siguranță de oare-ce s'a ajuns la un deplin acord în aceea că procedarea ilegală a prințului de Coburg nu poate fi tolerată. Transmiterea mandatului de intervențiune către Poartă întâmpina mari dificultăți. Se asigură că nu toate Puterile vor ceda inițiativei corespunzătoare a Rusiei, care de alt-fel nu s'a luat încă formal. S'apoi Sultanul nu pare dispus a lua acest rol.

Berlin, 22 August.

Mai multe sute de comersanți de grâne și făină din Berlin au petiționat la cancelarul cerând să se urce taxele vamale pe grâne.

Varșovia, 22 August.

Proectul pentru construirea unei tabere întărite la Miechow aproape de granița occidentală a Galiției n'a făcut până acum nici un pas spre executarea sa și se vorbește că acest plan a fost cu totul părăsit sau că cel puțin executarea lui s'a amânat pentru mai mult timp. Insă în curând se vor începe lucrările de largire și complectare a fortificațiilor de la Brzescz-Litewsci și Iwangorod și s'au acordat deja pentru aceasta 1 milion 800,000 ruble.

Construirea de curênd proectată a unui arsenal într'o suburbie a Varșoviei, în legătură cu fortificațiile de curând ridicate, se crede că se va executa cât mai curând căci s'a acordat deja pentru acest scop un credit de 1,000,000 ruble.

Viena, 21 August.

Ziarul *Politische Corespondenz* primește din Londra textul depeșei-circulare, în care guvernul rus aduce la cunoștința cabinetelor marilor Puteri, că nu poate recunoaște de valabilă nici alegerea prințului de Coburg ca prinț al Bulgariei, nici legalitatea aparițiunei lui în țară. Textul acelei depeșe este:

«Guvernul imperial nu putea recunoaște de valabilă alegerea prințului de Cuburg. Prințul a adus această alegere la cunoștința împăratului. El a cerut să vie aici spre a primi sfaturile Maj. Sale, înainte de a se duce în Bulgaria. Impĕratul a făcut cunoscut prințului, că alegerea lui nu poate fi recunoscută și că a lui calătorie în Bulgaria nu poate fi justificată sub nici un titlu. Sfaturi analoage s'au dat prințului de pe atunci din partea majorității marilor Puteri și în prima linie din partea Curții suzerane. De oare-ce însă Alteța Sa a crezut că trebne să se îndeplinească dorințele pretinșilor representanți ai poporului bulgar și că se poate duce în principat, ne vedem siliți a declara, că Rusia nu poate recunoaște de valabilă nici alegerea prințului de Coburg, nici legalitatea venirei lui în Bulgaria spre a se pune în fruntea guvernului acestei țĕri. Voim bucuros a spera, că guvernul va împărtăși aceste vederi și nu va tolera această violare flagrantă a tractatului de Berlin. Rusia nu se poate face singură apărătoare a acestor stipulațiuni, pe care se bazează starea lucrurilor, amenințată de o definitivă surpare.»

SERVICIUL TELEGRAFIC
AL «ROMANIEI LIBERE»

Viena, 24 August.

Se scrie din Constantinopole *Corespondenței Politice* că Rusia a recomandat Sublimei Porți prin intermediarea lui Shaker-pașa, ca soluțiune a cestiunei bulgare, ocuparea mixtă de către armatele rusoturce a Bulgariei și a Rumeliei Orientale.

Rusia ar ocupa Bulgaria și Turcia Rumelia.

După operațiunile militare, înaltul comisar numit de Poartă se va duce la Sofia pentru a constitui acolo un Cabinet și a stabili o stare de lucruri conform tractatului din Berlin.

Poarta resistă la aceste propuneri, dar Rusia continuă negocierile în acest sens și caută a influența direct pe Sultan.

Paris, 24 August.

Generalul Ferron, ministrul de rĕsboi, a prescris să se facă onorurile funebre militare principelui de Wittgenstein, adjutant al Țarului, care a încetat din viață la Brest.

(Agence Libre).

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

București, 13 August 1887.

Situația tînĕrului Stat de peste Dunăre, voim să vorbim despre Bulgaria, este critică.

Ceĭ puternicĭ nu voiesc să lase pe Bulgarĭ să'și caute de treburile lor cum cred dênșiĭ mai bine și fără să aducă vătămare, în drepturile naturalĭ, nimĕnuĭ.

După ce Rusia a favorizat călcarea de noapte a unuĭ Prinț iubit de popor și i-a arătat că nu mai are ce căuta pe un Tron, unde Alexandru de Battenberg a fost rechiemat cu entusiasm de către națiunea bulgară, — aceiași mare putere se reazimă acum pe tractatul de la Berlin pentru a zădărnici încercările poporuluĭ din Balcanĭ de a intra într'o stare de ordine.

De când prințul Ferdinand de Coburg a fost ales și a pus piciorul pe teritoriul bulgar, noĭ am spus că el n'are să fie îngăduit de Curtea protectoare și că toate protestările luĭ de fidelitate nu par a fi în stare să clintească hotărîrile luate la Petersburg. Am maĭ adăogat atunciĭ, că daca tînĕrul Prinț va fi susținut de către alte puterĭ, Rusia va profita spre a denunța tractatul de la Berlin, ca nemaĭ obligător pentru dênsa, și va căuta prin toate mijloacele să desfacă starea de lucruri din Bulgaria.

Ceea-ce am zis începe a se desfășura.

Organele de căpetenie ruseștĭ aŭ amenințat cu denunțarea tractatuluĭ de la Berlin, care apasă încă greŭ pe pieptul Rusieĭ. Poate că asemenea amenințări se vor fi formulat chiar în notele diplomatice trimise marilor puterĭ de către cabinetul din Petersburg. Unele puterĭ, ca Germania și Francia, par a susținea modul de a vedea al împĕratuluĭ Alexandru III, și a determina și pe celelalte State semnătoare ale tractatuluĭ din capitala Prusieĭ, ca să se asocieze la desfacerea celor pînă acum făcute de poporul bulgar.

Isbuti-vor dênsele?

Cine maĭ are iluzia că forța nu primează dreptul se poate aștepta la triumful dorințelor Bulgarieĭ. Poate că maĭ târziŭ, când imprejurările Europeĭ vor fi cu totul schimbate, micile popoare să poată resufla și să 'șĭ croiască libere soarta ce ar dori-o. Dară starea de astăzĭ a principatuluĭ vecin cu greŭ ar putea să reziste voințeĭ celor puternicĭ.

Or-câte simpatiĭ ar putea să inspire poporul Bulgar, prin resistența ce a desfășurat-o până acum, nu se poate spera că starea de lucrurĭ ce și-a creat-o prin alegerea prințuluĭ de Coburg ar putea să aibă lungă durată.

Ce este maĭ probabil că se va întâmpla acum?

Din doĕ, una:

saŭ că se va face o schimbare liniștită în sensul dorințelor ruseștĭ, adică retragerea prințuluĭ Ferdinand, și convocarea alteĭ adunărĭ, sub privigherea unuĭ guvern provizor, în care să intre și amiciĭ Rusieĭ saŭ maĭ cu seamă amiciĭ acesteĭ puterĭ;

saŭ că se va desvolta cu încordare rezistența poporuluĭ bulgar, sub conducerea alesuluĭ sĕŭ, care va produce într'un mod fatal o ciocnire, ale căreĭ teribile urmărĭ nu se pot calcula.

Sunt puterĭ carĭ prefer o soluțiune pacinică. Triumfa-va o asemenea soluțiune? Cine o poate afirma?

Pot să fie puterĭ carĭ să dorească un rĕsboi în Balcanĭ, pentru ca să'și poată regula și dînsele alte socotelĭ.

Șirul acestor evenimente este greŭ de prevĕzut cu siguranță.

De aceea repetim că situația Bulgarieĭ este foarte critică, și că această situațiune trebue să ne intereseze mult, căcĭ dacă va fi să aibă un desnodămînt sângeros să nu uităm că drama are să se desfășure la hotarele noastre, și poate ca unele din tragicele scene să forțeze și hotarele Românieĭ.

Fruntașiĭ noștriĭ trebuesc să privească cu grije evenimentele și să mediteze cu maturitate la rolul Românieĭ în cumplitele împrejurărĭ ce se pot desfășura în jurul nostru și poate chiar d'asupra capuluĭ nostru.

CRONICA ZILEI

Duminică, 9 August, Majestățile Lor întovărășite de A. S. R. Principesa de Hohenzolern aŭ ascultat sfânta leturghie în biserica din monastirea Sinaia.

Joĭ 6 August, M. S. Regina a întrunit la orele 2½ după amiazĭ, în castelul Pelișul un numĕr însemnat de copiĭ din familiele ce petrec în Sinaia, precum și din doamnele aflate în timpul vereĭ în localitate, căcĭ în reședința regească se dete o represintație teatrală pentru copiĭ, la care a bine-voit a fi față A. S. R. Principesa de Hohenzolern, precum și M. S. Regele.

La orele 4, se sluji o gustare pe una din terasele castelului din care se împărtășiră toți invitații. Apoĭ urmă din noŭ represintarea, care nu se sfârși decât la orele 7.

In cursul sĕptĕmâneĭ trecute Majestățile Lor aŭ întrunit la dejun și prânz pe d. I. C. Brătianu, președintele consiliuluĭ de miniștri; principele Dimitrie Ghika, președintele Senatuluĭ; Excelențele lor d-niĭ dr. Busch, ministrul Germanieĭ, cu d-na Busch; sir Lascelles, ministrul Angliei, cu lady Lascelles; d. de Coutouly, ministrul Franciei; d. Hitrowo, ministrul Rusieĭ, cu d-na Hitrowo (cu această ocasie Excelența Sa a presintat Majestăților Lor pe d. colonel Sdubotitch, atașat militar pe lângă legația împărătească rusă); d. marchis del Moral, ministrul Spanieĭ; d. ministru Sturdza; d. Câmpineanu, primarul Capitaleĭ și vicepreședinte al Adunăreĭ, cu d-na Câmpineanu; d. Mitilineu, ministrul țĕreĭ la Bruxelles; d. Grigore C. Șuțu și d-na Șuțu; d. Gh. C. Filipescu și d-na Filipescu; d. general Fălcoianu cu doamna: d. Ștefan Bellio, deputat; d-na Zoe Costa-Foru; d. Moruzi, prefectul de poliție al Capitaleĭ; d-niĭ generalĭ Dona și Cruțescu; d. colonel Iacob Lahovari; d. baron Guillaume, secretar de Legațiune al Belgieĭ la Constantinopol, și d-na baronă Guillaume; d. căpitan Daum din armata germană, precum și alte persoane de distincțiune aflate la Sinaia.

S'aŭ suspendat mĕsurile luate încontră filoxireĭ pentru distrugere până după culesul viilor,

Până atunciĭ se vor lua în cercetare amĕnunțită toate viile din Odobeștĭ și Nicoreștĭ. Cercetările întreprinse în cele-alte podgoriĭ ale țĕreĭ vor continua cu toată activitatea spre a fi terminate până la finele acestuĭ lunĭ.

D. M. Pherekyde, ministru al afacerilor străine, întorcêndu-se din misiunea în care a fost dus, a încetat interimul aceluĭ minister, cu care fusese însărcinat d. D. Sturdza, ministru al cultelor și instrucțiuneĭ publice.

Institutele private conduse în urbea Giurgiŭ de d. Szabo și de d-na Josefina Ott, sunt și rĕmân închise, zice o decieie ministerială. Directoriĭ lor, ca uniĭ carĭ pe de o parte aŭ călcat legea, funcționând fără autorisare, iar pe de alta s'aŭ arĕtat nedestoinicĭ a funcționa ca învĕțătorĭ aĭ copiilor, nu vor putea în nicĭ o localitate a țĕreĭ și nicĭ o dată exercita profesiunea de învĕțătorĭ, institutorĭ saŭ directorĭ de școale, nicĭ direct, nicĭ indirect.

D. Spiru C. Haret, secretarul general al ministeruluĭ cultelor și al instrucțiuneĭ Publice, întorcêndu-se din concediŭ 'și-a reluat de la 10 curent îndatoririle funcțiuneĭ sale și prin urmare de la această dată încetează însărcinarea d-luĭ inspector V. Pallade.

De la 25 August st. n. trenurile căilor ferate române accelerate Nr. 5, 6, 7 și 8, carĭ circulă între Galați-Buzĕŭ și Tecuci-Mărășescĭ, vor avea și vagoane de clasa III.

La 1 Septembre st. n. 1887, intră în vigoare o nouă edițiune a părțeĭ II a tarifuluĭ local.

La 28 August se vor vinde prin licitație, în localul biurouluĭ vamal Giurgiu, 612 kgr. unt-de-lemn.

La 26 August se va ține licitație în Botoșanĭ pentru vînzarea a 70.000 kgr. grâŭ, sechestrat de la arendașul moșieĭ Statuluĭ Popăuțĭ, pentru neplată de câștiurĭ.

La 27 August se va ține licitație la primăria comuneĭ Poiana-Lungă, din jud. Botoșanĭ pentru vênzarea a 20.000 kgr. secară, aflată în girezĭ, sechestrată de la arendașul moșieĭ Statuluĭ Vorona, pentru neplată de câștiurĭ.

In aceeași zi se va ține licitație la aceiași primărie pentru vênzarea a 20,000 kgr. secară, aflată în girezĭ, sechestrată de la arendașul moșieĭ Statuluĭ Protopopenĭ, pentru ne-plată de câștiurĭ.

D. St. Hepites a fost însărcinat de ministeriul domenielor să viziteze și să refere ministeruluĭ dacă fabricele din județele de peste Milcov, carĭ aŭ cerut să se folosească de beneficiile legeĭ pentru încuraglarea industrieĭ naționale, întrunesc toate codițiele ca să merite beneficiele acesteĭ legĭ.— *(Voința).*

D. ministru al comerțuluĭ ar fi trimis, se zice, prefecților o circulară cu privire la facerea uneĭ statistice amănunțite a târgurilor din diferite județe, care să fie însoțită și de istoricul înființăreĭ lor.

In ziua de 28 August se va ține licitațiune publică orală, în localul ministerului agriculturei pentru arendarea maĭ multor moșiĭ ale Statuluĭ pe un period de 10 anĭ, 23 Aprilie 1888 –1898.

La 29 August se va ține licitație pentru vînzarea a 50,000 kgr. păpușoĭ, aflat în coșarele de pe Pârlita, sechestrați de la arendașul moșieĭ Statuluĭ Coșula din jud. Botoșanĭ pentru neplată de câștiurĭ.

La 30 August se va ține licitație pentru vînzarea a 30,000 kgr. grâŭ, sechestrat de la arendașul moșieĭ Statuluĭ Feredieni din jud. Botoșanĭ, pentru neplată de câștiurĭ.

In ziua de 31 August se va ține licitație în localul casieriei Botoșanĭ pentru vînzarea a 30,000 kgr. grâŭ treerat, ce s'a sechestrat de la arendașul moșieĭ Guranda, pentru neplata impositului funciar al aceleĭ moșiĭ.

PRINȚUL DE COBURG ȘI TURCIA

Din Filipopol se comunică următorul comunicat oficios: «Față cu interpretarea greșită, ce s'a dat în foile streine proclamațiunii din Tirnova a prințuluĭ Ferdinand către poporul bulgar, se poate constata în mod positiv, că într'însa nu e vorba de proclamarea independenței politice. Din contră, prințul și guvernul bulgar, salvgardându'și pe deplin drepturile, se vor ține strict în interiorul cadruluĭ tractatelor. Cuvîntul bulgar *nezawissima* (neatârnată) nu e de loc sinonim cu *independentă* în sens politic, ci corespunde maĭ mult cuvîntuluĭ autonomie în conducerea afacerilor proprie. Această autonomie, ce nu cunoaște nicĭ un amestec ilegitim în guvernarea și administrarea Bulgarieĭ, o revendică și noul prinț pentru sine și pentru țara sa. Textul proclamațiunii nu admite o altă interpretare, pentru că maĭ târziŭ se vorbește cu aceleași cuvinte despre mențînerea acesteĭ autonomiĭ de către regenții. Insă nimenĭ nu afirmă, că regenții ar fi proclamat vre-odată independența politică a Bulgarieĭ. In conformitate cu aceasta în telegrama sa către Sultanul acesta e numit expres suzeran sublim. S'apoĭ maĭ târziŭ representantul bulgar din Constantinopol a declarat maĭ de multe-orĭ Sultanuluĭ, că prințul nu vrea de loc să atingă drepturile suzeranuluĭ și a rugat pe Sultanul să'ĭ dea sprijinul sĕŭ în silința de a restabili liniștea și o administrație regulată în Bulgaria. Tractatul din Berlin cunoaște treĭ condițiunĭ pentru positiunea prințuluĭ bulgar. Prima e alegerea de către Sobranie, a doua depunerea juramîntului. Nicăirĭ nu se zice în tractatul din Berlin, că prințul ales nu poate să calce pe teritoriŭ bulgar și să depue juramîntul, până ce nu se va fi pronunțat confirmarea și recunoașterea sa de către Sultanul și Puterĭ. Aceasta e o afacere curat bulgară. Primirea prințuluĭ în țară probează că s'a pus capĕt cu fericire primeĭ faze. Decursul fazeĭ următoare: recunoașterea de către puterĭ și confirmarea de către Sultanul, prințul poate s'o aștepte în țara sa, purtat de încrederea întregului popor. Nu încape îndoială, că Sultanul și marea majoritate a Puterilor sunt dispuse pentru o confirmare imediată și se poate spera, că Puterile vor sprijini pe prințul și'l vor ajuta să'și execute resoluțiunea de a feri Bulgaria de un rĕsboiŭ civil și de anarhie și pe Europa de grave complicațiunĭ. Nimenĭ, și maĭ puțin prințul, nu se gândește să se revolte contra dispositiunilor tractatuluĭ din Berlin. Desigur că el va respinge asemenĭ îndemnurĭ, orĭ de unde și orĭ de la cine ar veni ele. El nu va devia de pe terenul tractatelor și acea parte a preseĭ streine, care dă o altă interpretare cuvintelor prințuluĭ, e falz informată. In acest mod ar trebui să sune toate expunerile ce se vor da în viitor Sultanuluĭ și Puterilor.»

PARTEA ECONOMICA

Sistemele agricole potrivite cu împrejurările în care se află România.

Concurența din ce în ce maĭ amenințătoare a grânelor și altor producte agricole americane indiane și australiane, a pus la ordinea zileĭ cestiunea cea maĭ importantă din economia rurală, aceea a sistemelor

www.dacoromanica.ro

de cultură. Intr'un timp când întreaga Europă trăia numai din producțiunea sa agricolă, când marele grânare carî aprovisionaŭ Statele occidentale eraŭ Rusia, România și Ungaria, agricultura era o profesiune pe cât de lucrativă pe atât de plăcută pentru agricultoriî occidentalî. O legislațiune protectoare urca și scădea taxele vamale după interesele agriculturei. Cu modul acesta agricultoriî ocrotiți contra concurenței străine, lucraŭ liniștiți și însredințați că munca lor va fi cu prisos răsplătită.

Pe la 1859—1860, când se vorbea în Franța despre libertatea comerciului de grâne, ceî ce nu împărtășeaŭ această vedere, invocaŭ concurența grânelor ruse și române, carî amenințaŭ agricultura francesă cu peirea. Aŭ trecut aproape treî-zecî de anî și astăzî s'a uitat concurența grânelor de la Dunăre și Marea-Neagră, față cu concurența americană, indiană și australiană. Guvernele îngrijate sporesc taxele vamale asupra cerealelor, a grâuluî mai cu seamă. Singură Englitera, cea mai mare consumătoare de cereale, a respectat libertatea comerciului.

Se pare însă că taxele protectoare nu sunt de ajuns pentru a garanta agricultura europeană occidentală și centrală contra concurenței. Pe lângă măsurile fiscale s'aŭ luat și se iaŭ măsurî spre a veni în ajutorul agriculturei, pentru a îmbunătăți și spori producțiunea. De aci înmulțirea școalelor agricole și a stațiunilor agronomice; introducerea irigațiunilor și a drenagiuluî; ameliorațiunea vitelor și multe alte îmbunătățirî. Cu drept cuvênt se zice agricultorilor: nu vĕ rezimați numai pe protecțiunea vamală, căutați ca printr'o cultură mai îngrijită; prin îmbunătățirî necesarie să sporiți cantitatea și calitatea productelor, ca ast-fel să puteți lupta contra americanilor și altor concurenți.

Prin spirit de imitațiune se daŭ sfaturî analoage și la noi. O seamă de oameni cred că ceea-ce este posibil în Franța saŭ aiurea este aplicabil și în România. Pentru aceea vedem din când în când că se îndeamnă cultivatoriî noștri ca fără întârziere să îngrașe pământul cu băligar și cu îngrășeminte chimice; să adopteze combinațiunile culturale ale Europeî înaintate, adică să părăsească cu desăvârșire ogorul, să se acopere toată țara cu semănăturî de grâne, cu îngrășe artificiale, cu animale din rasele cele mai perfecționate; cu un cuvênt să se adopteze în România cultura și interesele practicate în țările cele mai înaintate în agricultură.

Alțiî sfătuesc înființarea de companiî streine cu capital de zece milioane, carî să se însărcineze cu tot ce privește agricultura, iar noi proprietariî pământuluî să ne mărginim a încasa baniî după vênzarea productelor.

Cestiunea aceasta a reformelor de introdus în agricultura noastră este mai gravă de cât 'și închipuește ceî mulți din cari o tratează în fuga condeiuluî. Nu într'un articol de Revistă se poate espune basele fundamentale pe care trebue să se razime reformele economice într'o țară. In nenumărate rênduri însă am căutat a espune cât mai deslușit care sunt sistemele de cultură cele mai potrivite pentru țara noastră și părăsirea cărora nu se poate face fără să tîrască după sine decepțiunî amarî. Ce folos însă că ceî pricepuți în toate nu țin seamă de nimic și cer fără să se obosească agricultură perfecționată ca în Francia de nord, Belgia, unele părți ale Germanieî. Și ce este mai semnificativ este că asemenea povățuitoriî care în viața lor n'aŭ semănat un bob de grâu, orî nu înțeleg orî se fac că nu înțeleg, urmează a cere ca fără întârziere să împrumutăm acea agricultură de mult dorită.

Mai zilele trecute am vĕzut anunțându-se cu oare-care mulțumire că o Companie de francezî având 30 milioane are să vie să ne cultiveze moșiile; că atuncî nu se vor mai vedea în România moșiî întinse necultivate, locurî părăsite ca în pustiile Americeî meridionale. Unde vor fi acele moșiî părăsite, necultivate, nu putem ști; ceea ce știm este că unica localitate din România care până mai acum douĕ-zecî de anî mai rĕmăsese acoperită cu iarbă, era Bărăganul; astă-zî a dispărut și acesta luându'î locul grâul, porumbul, orzul, fasolea și alte plante. Agricultura făcută de companiî poate să placă cui-va plăcea; nouĕ mărturisim că nu ne place, căcî grație cerului, nu suntem o țară de abia colonisată posedând zecî de milioane de pogoane pustiî.

Ca cum reformele în agricultură ar depinde numai de voința noastră, alțiî îndrăsneți propun nicî mai mult nicî mai puțin de cât adoptarea de azî până mâine a asolementelor perfecționate, așa cum sunt practicate în țările cele mai înaintate. Cer ca numai decât să se sporească producțiunea tutulor plantelor cultivate; ca să ajungem fără întârziere a produce treî chile de grâu la pogon, și încă grâu de întâia calitate.

Toate aceste dorințe le credem pornite din nerăbdarea ce aŭ ceî care le esprimă ca să vază agricultura noastră ajunsă la gradul de înflorire la care se află în țările înaintate. Nobilă dorință, însă din nenorocire în această lume nu este de ajuns, să dorești pentru ca dorința să ți se îndeplinească; și aceasta mai cu seamă în transformările agricole.

In materie de reforme agricole trebue să se țină neapĕrat seamă de doî factorî carî determinează în mare parte calea de urmat: întâiŭ împrejurările fisice; al doilea, împrejurările economice.

Imprejurările fisice, adică natura pământuluî și clima, poate să fie cele mai favorabile pentru întroducerea unuî sistem de cultură dintre cele mai înaintate, și cu toate acestea agricultorul să fie nevoit a practica o cultură aproape primitivă cum este păstoria, orî păstoria amestecată cu plugăria. Ast-fel în Rusia, în România, în America, cu toată bunătatea pământuluî și a climeî, agricultoriî nu pot adopta sistemele de cultură intensivă practicată în bĕtrânele și populatele țĕrî precum este Belgia, Francia și altele.

Neputința de a întroduce după voie orî-care sistem de cultură se datorește împrejurărilor economice, adică densităților populațiuneî, abundenței saŭ rarităței capitalelor, situațiuneî stăreî de civilisațiune și altele. Aceste influențe determină în mare parte calea de urmat. Ceî carî povĕțuiesc pe agricultoriî noștri să întroducă cultura intensivă a occidentuluî, nesocotesc cu desĕvârșire înrîurirea împrejurărilor economice; și agricultoriî carî ar urma sfaturile lor, s'ar espune, de sigur, la perderî însemnate.

Se susține adesea că nu putem lupta cu cnocurența universală a grâuluî, până ce nu vom produce 30 ectolitri la ectar, adică peste douĕ chile la pogon muntenesc. Negreșit că o producțiune mare este în totd'auna favorabilă, numai cu condițiunile ca sistemul de cultură urmat să fie în armonie cu împrejurările locale. Așa, ca esemplu este foarte avantagios când după ogoarele sterpe recoltăm noî românii 20, 25 și 30 ectolitri grâu, pentru că ogoarele sterpe fac și trebue să facă parte din procedarea noastră agricolă. Ar fi păgubitor când, sub pretest de cultură intensivă, ca producțiune maximă, s'ar cumpĕra îngrășăminte chimice cu al cărora ajutor s'ar recolta 30 ectolitri la ectar. In asemenea cas este positiv că agricultorul care va produce 25 ectolitri fără îngrășare chimică, ar câștiga cu mult mai mult de cât acela care ar produce aceeași cantitate însă cu ajutorul îngrășămintelor.

In țările occidentale se produce 30 și chiar 40 ectolitri grâu la ectar, însă numai în acele esploatațiunî cu pământ foarte gras și a cărui fertilitate este întreținută cu marî cheltuelî. Asemenea loc se închiriază cu 120 și 140 leî ectarul și se vênd cu 5000—6000 leî, adică 2500—3000 leî pogonul. Natural că valoarea pământuluî fiind atât de urcată, agricultorul e nevoit să facă chieltuelî pentru aî întreține fertilitatea. Și cu cu toate acestea ce zic astă-zî agricultoriî francesî și alțiî? Protegiați-ne, strigă guvernuluî, contra grânelor americane, ruse, române, căcî condițiunile în carî ne aflăm nu ne permit a lupta contra lor. Și poate că aŭ dreptate căcî, orî-ce s'ar zice, când pământul este atât de scump, când pentru a'l esploata trebue un capital de esploatațiune între 600 și 1000 leî pentru un ectar, cu greu se poate lupta contra agricultorilor carî plătesc arendă 20 leî de ectar, care cumpără pământul cu 400 leî ectarul și care ca capital de esploatare n'aŭ în mare parte de cât munca țĕranuluî, și în lipsa acestora 200 leî le ectar, fie 300.

Ziarele franceze ne spuneaŭ mai deunăzî că în porturile Francieî s'a oferit grâu american cu prețul de 18 leî ectolitrul, plătindu-se și taxa de import. In ce condițiunî de eftinătate trebue să se facă producțiunea cerealelor în America pentru ca după atâta călĕtorie grâul să se poată vinde cu 18 leî ectolitrul în porturile franceze și cu mult mai eftin dacă nu ar esista taxa de 5 leî pentru 100 de kilograme.

Este invederat că agricultoriî americanî dacă procedând în asemenea condițiunî 'și află folosul, nu pot asculta pe ceî carî 'i-ar învĕța să întrebuințeze îngrășăminte chimice pentru a mai mări producțiunea. Este foarte probabil și chiar sigur că americanul găsește încă mult folos să producă 12 estolitri la ectar în condițiunile de cultură eftină eecât 24 întrebuințând procedările agriculturei occidentale. Și atât este de adevărat aceasta încât a tă-zî cu tot progresul realisat în toate direcțiunile de către poporul american, totuși sistemele de cultură practicate sunt dintre acelea carî caracterisează agricultura oare-cum începătoare.

Sub privirea agricolă suntem, în mare parte, în condițiunile americanilor; ca și dênșiî ne folosim mai mult întemeind sistemele de cultură pe ogoare, pe odihna pământuluî lăsându'l mai multî anî pentru pășune, de cât daca am îngrășa pământul cu îngrășămintele fabricate în uzine

De acea să nu ne facem ilusiunî Intru cât privesce cultura mare, pentru mult timp încă trebue să ne rezimăm pe sistemul a cărui basă este odihna pământuluî prin pășune și pe ogoare sterpe bini lucrate. Aceasta nu va împedica pe o seamă de agricultorî să îngrașe o parte din moșie cu băligar, dacă o fi având. A pretinde însă ca moșiele marî să fie tractate ca în Belgia și în Francia, este a a cere un lucru imposibil pentru astă-zî

Cu totul de altă părere suntem pentru cultura mică; aceasta poate întrebuința băligarul și prin urmare adopta combinațiunî culturale analoge cu acelea ce se practicează în cultura mică din țările înaintate. Și aci însă progresul depinde de cunoscințele cultivatoruluî și în această privință suntem încă înapoiați. Până când preotul și învĕțătorul nu vor cultiva perfecționat; până nu vor dovedi țĕranilor că îngrășând pământul se poate scoate din 10 pogoane bine cultivate cât din 30 cultivate rĕu, până atuncî plugariî noștri vor stărui în păgubitoarele lor deprinderî.

Iată pentru ce în atâtea rênduri am cerut că aceî dintre preoți și învĕțătoriî carî aŭ pământ să fie îndatoraț a cultiva în mod rațional, după instrucțiunile ce li s'ar da; ca anume revisorî să cutreiere satele pentru a se încredința dacă cele prescrise de la centru s'aŭ pus în lucrare; daca grădina preotuluî și a învĕțătoruluî sunt sădite cu pomî roditorî și cu legume, orî sunt pline de buruenî. Pre cât timp nu se va oferi țĕranilor esemple convingătoare, nu putem aștepta o grabnică îndreptare a vițiosuluî sistem de a cultiva, practicat de către dênșiî.

Studieze-se cestiunea, căcî pagubele ce resultă din starea înapoiată a agriculturei micî, este necalculabilă; și la urma urmelor rĕspunderea morală cade tot în sarcina celor mai luminați și mai cu putere de a face.

CRIME — DELICTE — ACCIDENTE

Bucuresci

Ni se cere să atragem atențiunea primărieî asupra următoruluî fapt întêmplat din causă de negligență:

Ierî la amiază un om bĕtrân în etate de 67 anî, cu vederea scurtă, venind pe cheiul Dâmboviței, în dreptul poduluî Gorganî a dat într'acea fântână fiind deschisă. Nenorocitul și'a rupt piciorul drept.

Ceva mai frumos, că timp de ½ oră nu s'a zărit nicî un serjent de oraș, afară de câți-va cetățenî carî aŭ forțat pe un birjar spre a duce pe bietul nenorocit la spital.

* * *

Jud. Ilfov

In noaptea de 7—8 curent niște făcĕtorî de rele aŭ bătut și jăfuit pe locuitorul Enache Sterie și soția sa, cârciumar în comuna Stoenoaia, din comuna Creața-Leșile, plasa Dâmbovița-Mostiștea, județul Ilfov.

Parte din obiectele furate s'aŭ găsit la un țigan.

* * *

In noaptea de 9—10 curent o spargere s'a comis în cătunul Herăstrĕŭ, de la Băneasa. S'a spart casa locuitoruluî Nicolae G. Petriman, aprod la ministerul domenielor, și în timpul când dênsul se afla de serviciŭ la minister. I s'aŭ furat mai multe obiecte de îmbrăcăminte și de gospodărie, precum și suma de 52 leî.

* * *

Jud. R.-Sarat

Citim în *Voința Națională*:

Zilele trecute o preumblare cu bărcile se organisase pe lacul de la Balta-Albă; notabilul despre care vorbește *Epoca* că ar fi «displăcut guvernuluî», împreună cu soția sa luară parte la această petrecere. La reîntoarcere, seara târziŭ, notabilul constată că soția sa lipsește, dă imediat alarma și află că fusese părăsit de dânsa care, după cât suntem informați, trăind de mai mult timp în neînțelegere cu soțul eî êl, schimbase cu un altul, amic al notabiluluî *Epoceî*.

Este dar o curată minciună că doamna a fost *furată* (?) și *secuestrată patru zile într'un loc destul de depărtat de locuința sa.*

BIBLIOGRAFIE

Conductor la Gramatica română în școalele primare. Elemente de gramatică română în școalele primare.

Relativ la gramatica d-luî Mândreanu, d. *Ștefan Velovan*, absolvent al universităților din Viena și al Școaleî-Normale din Gotha, actualul director al Școaleî-Normale de Invĕțătorî din Caransebeș (Banat) a publicat următoarea dare de seamă critică:

Este sciut, că valoarea uneî cărți menite pentru instrucțiune se cuprinde saŭ în noutatea ideilor împărtășite, prin care se lărgesce saŭ se luminează sfera uneî științe saŭ în noutatea sistemeî și a metoduluî, de care se folosesce la espunerea lucrurilor deja cunoscute. Se poate susținea, că totalitatea tinereî noastre literaturî pedagogice se mărginesce până astăzî a atinge meritul din urmă.

Avênd aceasta în vedere trebue să facem mai departe deosebire între msnualele, care în tractarea materieî urmează *metodul științific*, menit pentru învățământul secundar și superior, și între cele ce adoptează *metodul elementar* și sunt chemate a servi de basă învățământuluî primar. Vorbim despre grupa din urmă, către care se numĕră și gramatica d-luî Mândreanu.

Incercările felurite, făcute în timpul mai nouŭ cu scop de a înlesni învățătorilor tractarea obiectelor de învățĕmênt se mulțămesc de obiceiŭ cu a scurta saŭ a simplifica materia de învĕțământ, împărtășind-o într'o limbă mai populară și crezând in chipul acesta a îndestuli cererile metodice. In mână cu manualele de felul acestora, învățătoriî lipsiți de pregătirea cuvenită, însoțesc predarea cu escursiunî intuitive dictate de necesitatea momentuluî, grijind a încungiura perplesitățile pricinuite din lipsa de metod și după putință a ușora școlaruluî priceperea. Se simpte însă mai pretutindinea lipsa unuî princip clar și positiv care să'î conducă la tractarea materieî.

Multă dreptate a avut o notiță publicată în *Gazeta Transilvanieî* Nr. 97 zicênd, că metodul folosit în cartea d-luî Mândreanu «e al viitoruluî». Acest epitet îl merită cartea, dacă o punem în asemănare cu metodul usitat în deosebî la școalele noastre poporale. Pe lânpă toate sforțările zilnice ale practicilor noștri aflăm încă puține urme de vr'un metod rațional până când el se găsesce încă de decenii practicat în școalele popoarelor culte. Ba trebue să constatăm, că în dispretul publicațiunilor și îndrumărilor metodice, ce se ivesc pe fie-care zi în diferite foî și scrierî didactice, o mare parte a învățătorilor noștri continuă și astăzî saŭ a nu tracta gramatica de-fel saŭ a o face după șablonul vechiŭ, confundând școlarul într'o mare de regulî abstracte și chinuindu-î spiritul cu definițiunî neînțelese.

Causele sunt multe. Una o aflăm în împregiurarea, că scrierile de până acuma, în ce privesce materia gramaticeî, daŭ îndrumărî numai teoretice, eară cele practice se mărginesc a tracta câte o temă ca esemplŭ. *Ni-a lipsit o carte, care să aplice principiile teoretice asupra întregeî materiî gramaticale. Autorul cărții de față și-a luat osteneala și a făcut-o.*

Să ne ocupăm puțin cu modul folosit în cartea d-luî Mândreanu.

Dintr'o bucată de citire se aleg mai multe casurî analoage, care întrunite sub o noțiune generică daŭ definițiunea părților vorbirii, stabilesc, o formă de esprimare saŭ representă o regulă gramaticală. Tot natura va descoperi în procedura aceasta *calea inducțiuneî, care imprimă cărții timbrul uneî adevărate scrierî elementare.*

Autorul a cunoscut, că istoria uneî scințe indegitează și metodul eî. E lucru cunoscut, că gramatica s'a făcut din limbă ear nu limba din gramatică. Limbiștiî aŭ aflat, că pentru a exprima un cas, un numĕr, o persoană, un timp, un mod, etc. se regetează tot acele forme; eî aŭ descoperit că pentru casurî analoge sunt și forme analoge. Descoperirea aceasta i-a îndemnat a forma legî generale adică regulile gramaticale de astăzî. Calea inductivă s'aŭ elementară este tocmai contrară celeî deductive saŭ sciințifice. După metodul sciințific începem cu definițiunile și regulele gramaticale cele mai generale, așadară cu resultatele abstracte, pe care le-aŭ aflat limbiștiî mai în urmă. Regulele gramaticale se împărtășesc după metodul acesta într'un sistem gata, având esemplele, scoase din

---

FOIȚA ROMANIEI LIBERE
— 13 August 1887 — 7

SUB-PREFECTUL [1]

(Novela)

(*Urmare*)

La castel, se stinseră luminile una după alta și numai dela fereastra Dadianeî pleca o lungă rază galbenă, care străbătea straturile întunericuluî până în depărtare...

Jos, sub scara cea mare, în biuroul intendentuluî, canaturile ferestrelor eraŭ strinse cu îngrijire. Doî oamenî, Maxențian și cu credinciosul sĕŭ vichil aveaŭ de lucru. Maxențian se plimba în lungul odăiî, cu mânele la spate, tăcut, — pe când vichilul sta în picioare, rezemat de stâlpul ușeî, așteptând cu respect să bine-voiască stăpânul a-î spune o vorbă. Nu se auzea decât pasul apăsat al luî Maxențian și din când în când pocnetul lampeî. Trist, un greer deșteptat suna a tăcere, deprinșî cu pasul luî Maxențian ca cu un ciasornic de perete. Acesta se oprea câte-odată în fața vichiluluî, și, preocupat, îl apucă de câte un nasture al haineî, par'că ar fi vrut să-l facă atent... Și nu-î spunea nimic. In sfârșit, după mai multă vreme, se apropiă de fotoliu și, lovind ușor cu capătul condeiului în biuroŭ, întrebă pe vichil:

— Va să zică ești sigur?

— Vaî de mine, cucoane! după ce i-am vĕzut cu ochiî meî!..

— Foarte bine..

O lungă tăcere urmă iarăși acesteî întrebărî. Maxențian își rezemase capul pe mâni și părea dus într'o lungă alcătuire cu mintea Vichilul, obișnuit, aștepta. Deodată stăpânul se ridică de jos, aprins la față și rinjind ca o scăfârlie de mort, și, izbind cu condeiul până să găurească postavul de pe masă, strigă din fundul gâtuluî.

— Am să-î mănânc!..

Vichilul, care era un vechiŭ hoț de caî, se găsea mai bine în această atmosferă aprinsă, de cât în acea liniștită de până aicî. El holbase ochî marî, gata par'că să se repeadă pe pradă.

— Să nu-ți iasă o vorbă din gură, îî adaogă stăpânul, mai înțeles? Când veî vedea pe mișelul acela pe aicî, să te faci că ți-e drag. Pe dânsa să n'o mai urmărești!.. Dute!..

După aceea, pe când vichilul eșea, el, amenințĕud cu degetul portretul Dadianeî:

— Lasă că ți-î trimit eŭ unde le șade bine!..

Și cu această sentință eși și se duse să se culce.

IV.

A doua zi, de dimineață, Sub-prefectul primi de la Dadiana o scrisoare.

Era o pagină caldă, plină de tinerețe, de durere, de speranță. Iî spunea cum nu dormise toată noaptea, gândindu-se la el și dorindu-l; cum bărbatul eî îî făcuse o scenă groasnică, amenințând'o c'o va împușca daca va dovedi ceea ce-î spusese vichilul e adevĕrat. Il ruga să-l iubească și să se păzească de curse; să aibă încredere în ea și să nu-î scrie decât printr'un om foarte sigur, fiind-că slugile eraŭ toate cumpĕrate. In sfârșit, tot ce capul cel aprins al uneî femeî care iubește poate să spue tot ce era în scrisoarea aceea.

Sub-prefectul o citi de la prima literă până la cea din urmă, dintr'o dată, cum aî bea un pahar de apă rece și limpede când ți-e sete, și, plin de ființa eî, îî respunse, descărcându-și tot sufletul în foile albe ale hârtieî. Naturele mai concentrate scriŭ mai lung și mai cu patimă decât cele mai expasive Iî spunea cu sălbăticiune tot ce simțea pentru dânsa; îî propunea să-și vêndă moșioara și s'o ia cu dênsu în lume, ca să n'o mai vadă decât ochiî luî și ochiî celor nepăsătorî; îî mărturisea că e nenorocit fiind-că e gelos; era gelos de bărbatul eî, de prefect, de toți tineriî cari îî sărutaŭ mâna, și n'avea nicî o putere ca să o ascundă vederilor lor...

A doua zi Dadiana îî respunse, lung ca și dânsu, pe aceași scurtă dar eternă temă a dragosteî. Da și în scrisoarea dintâi; îî repeta să se păzească, căcî i se părea că plicul luî fusese deschis. Iî făgăduia că la cea dântâi lipsă a bărbatuluî sĕŭ va veni s'o vadă.

Lucrurile urmară astfel vre-o douĕ sĕptĕmânî, cu scrisorî în toate zilele și din când în când cu întâlnirî. Despre partea luî Maxențian se părea că e liniște și ar fi fost în adevĕr fericiți, dacă dânsul nu era ros de gelozie. O ruga în toate scrisorile și orî de câte orî o vedea să depărteze pe prefect din casă, lucru la care ea respundea, atât de puțină cochetărie femeească cât și din cauza absurdității bănueliî rizând. — De alminterî prefectul părea că se instalase la Maxențian pentru toată vara.

Intr'o zi, pe la sfîrșitul luî Iulie, Sub-prefectul se pomeni cu Maxențian la dênsu acasă. Când îl vĕzu de pe fereastră, i se păru că nu-î mai bate inima de loc, așa de tare era mișcat. Își aruncă repede ochiî pe arme ca să vază unde e revolverul, și-l primi. Insă, spre marea luî mirare, Maxențian intră plin de cuviință și de sfiiciune, și-l luă de mână cu bunătate. Iî spuse c'a venit să-î mulțumească de un mare serviciŭ ce î-a făcut, și-î povesti de întîmplarea cu ciobanu, adăogându î că dacă n'ar fi fost el, care să potolească lucrurile, afacerea era să devie publică și... «în ziua de azî, cu jurnalele astea... n'aî cap să mai daî o palmă unuî om.»—Sub-prefectul era foarte mulțumit de întorsătura pe care o luaŭ lucrurile și reținu pe Maxențian să mai stea de vorbă. Acesta lăsă curs liber grijilor sale, vorbi prietenește, se arĕtă cu totul sub o altă latură decât acea sub care era cunoscut, și plecă voind să ia pe Sub-prefect cu orî-ce preț la masă —Sub-prefectul, cu toată dorința ce avea de a se apropia de Dadiana și de a-î apărea astfel ca un om foarte dibacî știŭ să se oprească și nu primi invitația de cât prin Duminica vitoare, în care restimp se duse să-î vază, după cuviință. Duminecă, Maxențian veni execuție pe capul luî și-l luă vrênd nevrênd la dênsul.

Găsi pe Dadiana în mijlocul uneî societăți întregi, care venea Dumineca la Vlădenî din toate părțile țĕriî, atrasă de frumusețea loculuî și de insemnătatea politică a luî Maxențian. Fu încântat de a o vedea sub forma aceasta, elegantă, simplă, mândră, complicată la suflet ca toate femeile care știŭ să trăiască în lume, și numai câte odată, când vre-unul din domnî și în special prefectul sta cu dênsa mai lung de vorbă, îl apuca un fel de descurajare de parcă-î venea să fugă din mijlocul lor. — După masă, Dadiana se apropie de el și, după ce vorbiră tare mai multe banalități, îî spuse încet că a izbutit în sfîrșit să-l aducă.

— Am făcut tot ce mi-a stat prin putință, ca să te poți asigura prin dumneata însu-ți, ce rol are prefectul în casa asta.

Și trecu mai departe. El rĕmase cam nedumerit și chiar poate cam nemulțumit. Credea că fusese meșter și că venirea luî era să-î producă o surprindere plăcută.... și când colo, ea îl adusese. Fiind, ca toți oamenî amorezați, foarte susceptibil și foarte personal, aceasta îl supără în loc să-î facă plăcere, și, sceptic asupra scopuluî pentru care îl adusese, vorba Dadianeî mai mult îl întări în bănuelî decât să-l liniștească.

(Va urma). **Duiliu Zamfirescu.**

[1] Din *Convorbiri Literare.*

www.dacoromanica.ro

limbă a ilustra numaĭ legile limbeĭ şi a adeveri acerţiunile acestora.

Aşa am învăţat noĭ toţĭ gramatica şi nu puteam înţelege, pentruce, s'aŭ făcut atâtea regule şi s'a constrâns biata limbă a asculta de ele. Spiritului începĕtor i se pare, că a fost când va regulĭ gramaticale şi că limba s'a formatŭ din ele. Nesciind de unde s'aŭ născut aceste regulĭ, şcolarul le ţine de ceva, ce trece peste mintea sa şi se simte osândit a şi le însuşi fără a putea înţelege provenienţa lor. Limba i se înfăţişază ca atârnătoare de la regulele gramaticale, a cărora mulţime îĭ însărcinează memoria şi în lipsă de orientare îl face indispus pentru studiul limbeĭ. Gramatica face impresiunea unuĭ agrămădirĭ de abstracţiunĭ fără sfârşit.

Iată inconvenientul delăturat prin gramatica d-luĭ Mândreanu.

Copilul îşĭ însuşeşte limba în casa părintească în mod curat empiric şi intrând în şcoală îşĭ perfecţionează resultatele empirieĭ sale prin abecedar şi cartea de citire până la gradul de a putea înţelege o piesă citită. El înţelege auzind pe altul vorbind şi află înţelesul celor citite. Prin tractarea raţională a bucăţilor de citire el îşĭ perfecţionează formele vorbireĭ sale, încât e în stare să afle şi cea maĭ mică abatere de la forma obicinuită. El vorbesce corect însă fără de a sci. Ne suprinde rĕceala filosofică, cu care trece băiatul peste forme gramaticale adese-orĭ foarte grele; el scie că sunt aşa, maĭ departe nu'şĭ dă seamă de ele. Aicĭ e timpul când şcolarul trebue să-şĭ adune resultatele empirieĭ sale, să grupeze formele cunoscute după motive de aleraţionamentuluĭ sĕŭ, să înceapă studiul logic a limbeĭ adică gramatica.

"Gramatica d-luĭ Mândreanu e unică, în "ce privesce obiectul limbeĭ, care, părăsind "sistemul sciinţific cu desăvârşire se apropie "de băiat, îl presintă în bucăţĭ de citire for"me deja cunoscute, îl îndeamnă a le grupa, "a abstrage regulele şi a clădi în chipul acesta "sistemul legilor limbeĭ. Condus de dênsa "copilul se bucură de resultatele dobêndite, "pentrucă el însuşi le află."

Autorul înseamnă anul al 3-lea de şcoală ca început pentru tractarea gramaticeĭ. Dacă i-a succes învĕţătoruluĭ a percurge în anul 1 partea scriptologică a abecedaruluĭ şi a devinge primele greutăţĭ în citirea mecanică, va putea să continue în anul al 2-lea esercitiile în citirea mecanică şi percurgând în mod raţional maĭ multe bucăţĭ de citire va iniţia şcolariĭ şi în citirea logică şi le va procura destulă desteritate în limbă pentru ca în anul al 3-lea să se poată începe gramatica. Esperienţa de toate zilele ne învaţă însă, că se află băeţĭ în anul al doilea şi al treilea de şcoală, carĭ n'aŭ învins greutăţile citireĭ mecanice. Culegerea literilor la citire îĭ ocupă în mĕsură atâta de mare, încât nu le maĭ rĕmâne atenţiune şi pentru de a întipări în memorie formele citite, departe a fi băgătorĭ de seamă la înţelesul celor citite. Acestea sunt însă, după cum vĕzurăm, condiţiunile indispensabile pentru începerea gramaticeĭ. Şcolarul, care nu a învins greutăţile citireĭ şi nu a ajuns să priceapă cele citite adică nu şĭ-a însuşit un numĕr oare-care de forme de esprimare dimpreuea cu înţelesul lor, nu e pregătit pentru treapta gramaticeĭ. Băiatul din treapta gramaticeĭ trebue să aibă "simţul limbeĭ, desvoltat până la un grad, ca să poată deosebi, de şi numaĭ presimţind, formele corecte de cele necorecte. Cu toate că nu'şĭ poate da seama de cele ştiute, el trebue să ştie, cum e bine zis şi cum nu e pine. Numaĭ pe o ast-fel de basă inducţiunea poate să fie roditoare. Motivul pentru aceasta îl aflăm în adevĕrul psihologic, că e cu neputinţă să abstragem noţiunĭ sigure din ideĭ nesigure. Zice aşa dar în datorinţa învĕţătoruluĭ priceput, ca să afle dacă sunt şcolariĭ sĕĭ si şând sunt eĭ pregătiţĭ pentru treapta gramaticeĭ. Atragem băgarea de seamă a învĕţătoruluĭ asupra acesteĭ împrejurărĭ, căcĭ o precipitare a învĕţămêntuluĭ, neluând în seamă pregătirea şcolarilor ar atrage resultatul la îndoială.

(Va urma).

MAI NOU

Primul-ministru este în Capitală, însoţit de toţĭ colegiĭ sĕĭ aflătorĭ în ţară. E vorba de o constătuire faţă cu întorsătura ce ia starea lucrurilor din Bulgaria.

Un noŭ consiliŭ de miniştri pare a se fi hotărît să se ţină mâine la Sinaia, sub preşedinţa Regeluĭ.

Em. Sa Mitropolitul-Primat a sosit azĭ-dimineaţă în Capitală, de la băĭ din streinătate. Multă lume eşise în întîmpinarea şi salutarea veneratuluĭ prelat. D. ministru Sturdza şi prefectul Moruzi eraŭ la gară.

D. Titu Maiorescu a sosit azĭ-dimineaţa cu trenul de Verciorova.

D. Laurian a sosit ierĭ în Bucureşti şi a luat parte la lucrările consiliuluĭ permanent.

Ierĭ s'a depus la veşnicul locaş rĕmăşiţele moarte ale regretatuluĭ bĕtrân Stefan Ferechide.

Numeroşĭ amicĭ aĭ familieĭ, şi înalţĭ demnitarĭ aĭ Statuluĭ, aŭ urmat carul funebru până la cimitir.

D. M. Cogâlniceanu a sosit din străinĕtate pe deplin însănătoşit. D-nia sa pare dispus de a lua parte la serbarea descopeririĭ statueĭ luĭ Ovidiu.

Se zice că ministrul de interne este mâhnit de primirea rece, ce i s'a făcut în Călăraşi.

D. deputat Melic s'a întors cu trenul d'a-seară în Moldova.

Se zice că d. consilier Degre va fi numit preşedinte de secţiune la înalta curte de casaţie, în locul regretatuluĭ George Creţeanu.

D. Dimancea ar fi hotărît pe ministrul de interne, ca să aducă pe ginere-sĕu prefect la Argeş. Această permutare este promisă, îndată ce d. Protopopescu se va întoarce de la cureĭ din Eeau-bonnes.

D. Moceanu s'a întors de la Mehadia, unde a petrecut câteva sĕptămânĭ cu familia. Nicĭ acolo d-sa n'a perdut timpul în zadar. In urma dorinţeĭ exprimată de maĭ multe familiĭ, d. Moceanu a înfiinţat acolo în grabă o şcoală provizorie de gimnastică, la care au participat copiĭ de diferite naţionalităţĭ, Românĭ, Germanĭ, Ungurĭ, Sîrbĭ. Toată lumea privea cu mulţumire la esercitiile gimnastice ale copiilor, dar nu asupra tuturor va fi făcut o impresiune plăcută împrejurarea, că d. Moceanu, deşi poliglot, comanda în limba română.

Dealtminteri constatăm, că d. Moceanu n'are decât laude pentru administraţia şi organisaţiunea băilor dela Mehadia.

Trenul fulger a venit ierĭ în Bucureştĭ cu o întârziere de peste un ceas.

Ierĭ şi alaltăieriĭ a ploat în maĭ multe părţĭ ale ţĕriĭ; ploae abundentă însă n'a fost decât alaltăieriĭ la Balacĭ, la Câmpulung, şi la Caracal; iar ploaie cu piatră la Vulcan.

Furtună, tot alaltăieriĭ, la Bechet, la Botoşanĭ, la Budeştĭ, la Burdujenĭ, la Buzĕŭ, la Călăraşĭ, la Câmpina, la Curtea de Argeş, la Ferbinţĭ, la Filiaşĭ, la Filipeştĭ, la Obedenĭ, la Ploeştĭ, la Podu Turculuĭ, la Salinele Marĭ, la Sinaia, şi la Zătrenĭ.

Lipsa de hrană pentru vite a devenit simţitoare în judeţul Tutova, din care causă vitele se vênd maĭ în dar. In iarmarocul sĕptĕmânal din oraşul Bârlad preţul vacilor a ajuns la ridicola sumă de şeasesprezece leĭ, iar perechia de boi buniĭ, care altă dată se vindea cu suma de 250—300 leĭ, astăzĭ se vênd cu 70—100 leĭ.

Privind această stare de plâns, *Tutova* zice că sărăcia bate la uşa ţĕranuluĭ nostru cu amenincare; şi nu vede alt mijloc de îndreptare decât grija părintească a înaltuluĭ nostru guvern.

In ziua de 6 August, pe la orele 5 d. am., în comunele Voineşti şi Avrămeşti din plasa Tutova, judetul cu acelaşĭ nume a căzut o ploaie torenţială însoţită de un ciclon şi grindină, în mărimea unuĭ oŭ, care a durat ca un sfert de oră, distrugênd viile şi pomiĭ roditorĭ şi luând acoperemintele caselor şi ale coşarelor.

Casa cu doĭ etage a d-luĭ Nicolae I. Bujoreanu, proprietarul moşieĭ Voineştĭ, a suferit marĭ stricăciunĭ rupându'ĭ balconul cu peretele de la etajul al II-lea, spărgênd ca la 100 ochiurĭ de ferestriĭ; iar ploia şi grindina ajungênd înnăuntru aŭ stricat mobilile, dărâmând şi-o sobă. Afară de acestea furtuna a luat acoperământul şi a rupt aripele a douĕ morĭ, şi a stricat 10 stoguri fên tot a d-luĭ Bujoreanu.

ARTE—TEATRE

*** **Grădina Liedertafel (Stavri)**, Joĭ 13 August, mare representaţiune High-Liffe de trupa franceză sub direcţiunea d-luĭ *M. Claudius* se va juca piesa: **L'oiseau Bleu**, noua operă-comică în treĭ acte de d-niĭ Alfred Duru şi Chivot. Musica de d. Ch. Lecocq. Representată pentru ântĕia oară la Teatru de Noutăţĭ la 19 Octobre 1885. Inceputul la 9 ore precis. — Urmează în studiŭ piesa: **Le voyage en Chine**, operă-bufă în treĭ acte, în beneficiul d-luĭ M. Delbecchi.

*** **Grădina Orfeŭ.** Joĭ 13 August, **Haimanalele.** — Sâmbătă, 15 August, **Amiciĭ falşĭ (Nos Intimes)** comedie de V. Sardou.

Ultime Depeşĭ Telegrafice

ALE «ROMANIEĬ LIBERE»

Pesta, 25 August.

Agenţia Reuter anunnţă că Poarta a adresat principeluĭ de Coburg o depeşă în care ea blamează sosirea Luĭ în Bulgaria înainte ca alegerea Sa să fi fost recunoscută de Puterĭ.

Viena, 25 August.

Corespondenţa Politică zice că Rusia va reînoi cererea sa grăbită pe lângă Poartă cu scop de a o decide să trimeată pe Artin Efendi la Sofia. Ziarul adaogă că marele vizir, Kiamil paşa, a declarat în urmă Rusieĭ, că Poarta nu ar putea rĕspunde dorinţelor Rusieĭ de oare-ce grave consecinţe ar putea resulta din o asemenea demarşe.

Berlin, 25 August.

In cercurile diplomatice este părerea că Germania nu va consimţi la ocuparea mixtă a Bulgarieĭ.

Viena, 25 August.

După o depeşă a *Agenţieĭ Reuter*, Rusia rĕspunzênd notelĭ turce a cerut trămiterea imediată la Sofia a unuĭ comisar turc şi a unuĭ general rus, însărcinat de a proceda în comuu la alegerea uneĭ Sobraniĭ legale.

Franţa şi Germania împărtăşesc această părere.

Cele-l-alte Puterĭ povăţuesc din contră o politică expectantă.

(Agence Libre).

BIBLIOGRAFIE

In Editura Librărieĭ G. Cârjan, Ploeşti.

Angelescu N. Preot.,	Geografia, metodul intuitiv.	— 30
„	bilet de sĕptămână	— 30
Crapelianu N.,	Aritmetica elementară ediţiunea a 12-a	30
„	Geometria ediţiu. a 5-a.	1 —
Crapelianu C. A.,	Harta judeţ. Prahova,	2 —
Dragoşescu B.,	Estract din Istoria Românilor, ilustrată.	— 80
Eliad I. P.,	Noţiunĭ de Aritmetică pentru clasele primare de ambele-sexe.	1 —
„	Istoria Pedagogieĭ	5 —
„	Elemente de Pedagogie şi Metodologie.	5 —
Goroneanu Juliŭ,	Călăusa mecaniceĭ practice.	5 50
Iennescu Const.,	Elemente de Geografie ediţiune nouĕ	1 —
„	Geografia judeţuluĭ Prahova ediţiune nouĕ cu harte.	— 60
Maurer I.	Curs elementar de limba germană sistem intuitiv	1 50
„	Sistemul verbal pentru limba franceză.	2 50
„	Carte de citire şi de traducere france. însoţită de un vocabular şi de un abeced. fran.	1 25
Pârvulescu M. Preot.,	Prescurtare din Istoria sacră a vechiuluĭ testament	— 20
„	a nouluĭ testament	— 20
„	Istoria sacră a nouluĭ testament pentru cl. II-a Gimnasială	1 50
„	Poesiĭ naţion. şi morale	— 35
„	Manual de rugăciunĭ ilustrat cu gravurĭ	— 20
Pretorian Al.	Dreptul Constituţional şi administrativ	— 60
„	Dreptul Comercial	2 —
„	Economia politică	2 —
Romanescu I.I.,	Stil epistolar	1 50
„	Gramatica Română	1 25
Stefănescu Eufrosina,	Presc. de istoria sacră a vechiuluĭ testament	— 25

Prescurtare din Istoria Românilor lucrată pentru *elevii şcoalelor primare de ambe-sexe* de *B. B. Secăreanu*, director şi institutor la şcoala de băeţĭ Nr. III din culoarea Roşiă în capitală. Carte aprobată de Onor. Minister al Cultelor şi Instrucţieĭ publice. Ilustrată cu 40 gravurĭ. Ediţiunea VI. Revĕzută şi foarte îmbunătăţită.— Preţul unuĭ esemplar **80 banĭ.**

A eşit de sub presă în editura d-luĭ Emanoil Popescu librar, la Piteştĭ:

MICUL CURS de ISTORIA ROMANILOR

însoţit de două hărţĭ ale Imperiuluĭ Roman şi a Danieĭ. Ediţia III-a de *M. S. Andrian*, Institutor.

Această ediţie este aranjată după un plan metodic cu totul noă pentru a înlesni studiile istorice în şcoalele primare de ambele secse, cu totul îmbunătăţită în privinţa stiluluĭ şi materieĭ ce coprinde. — Preţul unuĭ exemplar 55 banĭ. — Carte aprobată de onor Minister al Instrucţiuneĭ.

Institutul „Lumina“

— 46. CALEA RAHOVEI, 46 —

Face înscrierea şcolarilor dela 16 August pînă la 1 Septembre când încep cursurile regulat.

60.000 fr. în aur sunt de dat cu dobĕndă pe prima ipotecă în moşie.

Informaţiuni la Tipografia Curţii Regale, F. Göbl fiĭ, Pasagiul Român, Nr. 12.

VIN NEGRU

de Oraviţa şi Golu-Drâncea

Vechiŭ de 4 anĭ, calitate superioară tutulor altor vinurĭ.—15 fr. vadra şi

ALB DE DRAGAŞANI

din recolta anuluĭ 1883. — 15 fr. vadra la

PAUN POPESCU & Comp.

18. STRADA LIPSCANI. 18.

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & Comp.

No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

Pe ziua de 14/26 (Iulie) ora 10, 1887.

		Cump.	Vênd.
5%	Imprumutul Comunal 1883	77 1/2	77 1/2
5%	« « 1884	—	—
5%	Scrisurĭ Funciare urbane.	87 1/4	87 1/2
6%	« « «	95	95 1/2
7%	« « «	103 1/4	103 3/4
5%	« « Rural	89 3/4	90 1/4
5%	Rentă română perpetuă.	105	105 1/2
5%	« amortisabilă.	—	—
6%	Oblig. de Stat conv. Rurale.	95 1/4	95 3/4
6%	« « « Căile ferate Rom	89	89 3/4
7%	Imprumutul Stern 1864	—	—
8%	« Oppenheim 1866	—	—
5%	Scris. fonc. Urbane de Iaşi	78	78 1/2
6%	Imprum. Com. de Iaşi Asphalt	—	—
	Oblig. Caseĭ Pensiun. (nom. 300)	—	—
	Impr. cu prime oraşul Bucurescĭ.	215	218
	Acţiunĭ Construcţiunĭ.	33	36
	« Naţionala	100	102
	« Dacia-România	—	—
	« Banca Naţională	230	235
	« Banca Românieĭ	1009	1012
	« Fabrica de Hârtie.	—	—
	Fiorini Valuta Austriacă.	—	—
	Mărcĭ Germane	2.02	2.04
	Bilete Francese	1.24	1.26
	« Englese	100	101
	Ruble Ruseştĭ	25	25 1/2
	Aur contra Argint	2.20	225
	Napoleon contra aur.	14	14 1/4
		2008	20.10

NB. Cursul de maĭ sus este în monedă de aur socotit după cursul fisculuĭ.

Adresa pentru telegrame: **STERIU.**

FOIŢA ROMANIEI LIBERE
— 13 August 1887 — 59

EDGARD MONTEIL

STUDII OMENESCI

BABYLONIA

(Urmare).

Acest din urmă strigăt era ultima expresiune a mânieĭ: era singurul pe care Tatiana 'l înţelegea din toate acele fraze aruncate în gura mare, înţrecerea eĭ, ca să le auză; dar ea sdrobea pe rivale şi pe geloase cu frumuseţea, şi nicĭ nu maĭ avea nevoe de altă rĕsbunare.

Se întoarse totuşĭ acasă cu o mare mâhnire în suflet; nu înţelegea de ce nu maĭ întâlnea pe căpitanul Junon; se întorcea foarte mândră acasă din cauza banilor pe care'ĭ câştiga, aceĭ banĭ carĭ se grămădeaŭ necontenit şi aveaŭ s'o înlesnească d'a trăi ca o regină până la sfârşitul zilelor sale, dominând de sus pe toate celel'alte femeĭ.

In acest timp Protopopescu nu spunea ţifra exactă a câştiguluĭ; Tatiana fu înştiinţată de manoperile Românuluĭ printr'o scrisoare astfel concepută:

"Saŭ mĕ înşel, saŭ crupierul d-tale a "ost gonit din Bade din cauză că ascundea "arale. Or-cum, ţifra la care aţĭ ajuns astănoapte cu câştigul este, cu cincĭ sute maĭ mult saŭ maĭ puţin, de cincĭ-zecĭ şi treĭ de miĭ de francĭ. Or-decâteorĭ voiŭ veni, am să vĕ daŭ ţifra exactă a câştiguluĭ, căcĭ eştĭ prea frumoasă ca să fiĭ furată cu atâta lipsă de conştiinţă."

Nicĭ o semnătură, nimic care să descopere pe autorul acesteĭ scrisorĭ; era destul însă că Tatiana ştia ceva, şi când Protopopescu veni să'ĭ arate patruzecĭ şi una de miĭ de francĭ, ea îĭ zise:

— Nu, ci cincizecĭ şi treĭ de miĭ.

— Patruzecĭ şi una, repetă Protopopescu.

— Cincizecĭ şi treĭ, zise din noŭ Tatiana cu tonul cel maĭ rece. Ştiĭ prea bine, d-le Protopopescu, că nu eştĭ prea mult trebuincios ruleteĭ mele, şi că nu'mĭ este greŭ să găsesc pe un altul care să te înlocuiască.

— Ah! iartă-mĕ! iartă-mĕ! strigă Protopopescu, căzênd la picioarele Tatianeĭ; da, mărturisesc, da, este adevĕrat, scumpă d-şoară, de doĕ saŭ de treĭ orĭ, mi s'a întâmplat să vĕ daŭ maĭ puţin decât vĕ datoram, dar numaĭ de doĕ saŭ de treĭ orĭ.

— Maĭ mult decât atât.

— Poate de patru orĭ, scumpă d-ră, dar nu maĭ mult, ţi-o jur; vezĭ că eram prea mult supărat de creditoriĭ meĭ...

— Oh! n'aĭ datoriĭ aşa marĭ, şi ştiĭ prea bine să te prefacĭ şi să te ascunzĭ...

— Da, d-ră, te asigur, numaĭ din cauza creditorilor; ţi-aş fi înapoiat maĭ târziŭ ce am luat acum; te rog, iartă-mĕ d-ră, şi nu te supăra pe mine.

— Rĕŭ aĭ făcut de te-aĭ purtat neonest, căcĭ din prima zi am stabilit egalitate între noĭ, fără să te oblig a lua parte la cheltuielile numeroase, ridicate foarte mult, precum instalaţiunea, luminatul, încălzitul, servitoriĭ, bufetul şi altele multe. N'aĭ voit să înţelegĭ că era generos ceea ce făceam eŭ; atât maĭ rĕŭ pentru d-ta. De aci înainte veĭ lua numaĭ o mie de francĭ pe seară; aceasta va fi leafa d-tale, şi e destul de frumoasă. Nu ştiŭ daca vr'odată s'a plătit maĭ bine serviciul ce facĭ d-ta.

— Oh! scumpa mea d-ră, nu face aceasta, te rog, zise Protopopescu; sunt sărac şi prea nenorocit.

— Daca nu priimeştĭ, zise Tatiana, te poţĭ duce unde poftieştĭ; am un om escelent cu care să te înlocuesc.

— Sunt sclavul d-tale, d-ta trebue să porunceştĭ.

— Şi s'o ştiĭ de maĭ nainte, d-le Protopopescu, că te supraveghiez, că nicĭ o para din sustracţiunile d-tale nu'mĭ va scăpa din vedere, şi că daca veĭ încerca din noŭ să mĕ înşelĭ, ne vom despărţi.

— Nu voiŭ maĭ încerca niciodată, ţi-o jur, strigă Protopopescu sculându-se de jos

Şi plecă, gândindu-se la modul cum ar putea înlocui, cel puţin în parte, ceea ce hotărârea Tatianeĭ îl făcea să piarză, blestemând pe jucătorul care'ĭ dăduse informaţiunĭ aşa de sigure.

Cât pentru Tatiana, ea calcula că, în şase lunĭ, ar putea câştiga capitalul necesar ca să poată trăi cum era ea învĕţată, numaĭ din venitul luĭ.

Designr că avea noroc. Mareşalul Tétérel îĭ făgăduise să'ĭ aducă pe căpitanul Junon, — era satisfacţiunea mult aşteptată a iubiriĭ sale. Marchizul d'Astorga îĭ fusese presintat. Bancherul Loeventhal dăduse până la cincizecĭ de miĭ de francĭ ca să petreacă o jumĕtate de zi în Orientul Tatianeĭ, de la şase ore dimineaţa până la amiază. Un Francez, d. Chovert, cunoscut pentru gusturile luĭ depravate, făcu un mare sacrificiŭ de banĭ ca să intre un ceas în acel loc, şi să vază cum se doarme acolo; se pare că încercase o mare decepţiune şi că'ĭ părea rĕŭ de parale, şi nu vorbise nimănuĭ de acea cameră, adăogând astfel încă un vĕl peste caracterul deja misterios al locuinţeĭ Tatianeĭ.

Se forma o legendă asupra oteluluĭ din strada Babylone, şi numeroase scrisorĭ anonime 'l indicaŭ prefectuluĭ poliţieĭ. Cele ce se spuneaŭ în aceste scrisorĭ, făceaŭ să rză pe marele maiestru din strada Jerusalem, care ştia prea bine cele ce se petreceaŭ p'acolo. Dar jocul ce se făcea acolo nu'l lăsaŭ indiferent căcĭ, asupra acestuĭ punct, acuzările erauŭ întemeiate.

— Te rog, cu tot dinadinsul, zise el Tatianeĭ, să nu laşĭ pe fie-cine să între în casa d-le.

— La uşă servitoriĭ cer totd'auna biletele de invitaţie, şi necontenit găsesc numaĭ pe cele trimise de mine.

— Intră şi persoane care n'aŭ invitaţiune.

— 'Mi se spune că nu.

— Dă'mĭ voie d'a aşeza oamenĭ d'aĭ meĭ în anticameră şi la uşa d-le; voiŭ afla adevĕrul.

— Mĕ învoesc.

— Şi'ţĭ voiŭ da socoteala mâine.

— Poimâne, dacă vreĭ.

— Nu cumva Escelenţa sa ambasadorul Rusieĭ vine la d-ta mâine? întrebă d. Lebon.

— Daca prin profesia d-le ştiĭ tot, de ce mĕ maĭ întrebĭ? Uneorĭ acest sistem poate fi defavorabil celuĭ indiscret.

Prefectul poliţieĭ 'ĭ sărută mâna şi o lăsă singură. In acea seară, avea maĭ multe persoane la prânz, printre care d. Bloechofer, colonelul Warring şi d. Mariano La Puerta.

— Ah! zise colonelul, vĕ pot da, prinţesă. noutăţĭ despre o persoană care aĭ cunoscut'o.

— Cine? întrebă Tatiana.

— D-nu de Fundias.

— Ce s'a făcut?

— Este la Buenos-Ayres, zise colonelul, în capul unuĭ important comerţ de pieĭ şi de coarne.

— Am cunoscut pe d. de Fundias, adăogă d-nu Blaechofer; avea relaţiunĭ întinse cu băncĭ germane: este inteligent; n'a nemerit însă cu creanţele mexicane; şi a păţit'o cât de bună.

— Dar d-ta, colonele, întrebă d. Mariano, nu te-aĭ maĭ întors în Statele-Unite de când cu sfîrşitul rĕsboiuluĭ de secesiune?

— Nu, rĕspunse colonelul; eŭ n'am fost cuprins de amnestie; de altă parte n'am avere, şi'mĭ place maĭ bine să trăiesc în Franţa de cât la Noul-Orleans. Acolo, n'aş avea nicĭ două-zecĭ de dolarĭ să risc la joc, pe când la Paris 'mĭ pot procura această plăcere.

(Va urma).

www.dacoromanica.ro

Banca Națională a României

SITUAȚIUNE SUMARA

9 August 1886. — 1 — 8 August 1887

	ACTIV		
35137237	Casa (Moneta	35363183	35346142
25937975	(Bilete hypotecare	25866725	25867515
121485	Ef. pred. la casă spre incasare.	2653429	1744647
18646010	Portofoliŭ Român și strein	19675174	19955411
15091110	Imprum. garant. cu Ef. publice.	17057430	17373340
11999979	Fonduri publice	11999501	11988501
1951898	Efectele fondului de reservă	2503075	2503075
—	» » » amort. Im.	195646	195646
2224665	Imobili	2922743	2924476
159654	Mobiliar și mașini de imprim.	138683	138990
46862	Cheltueli de administrație	43210	46473
31129370	Depositе libere	30575684	30640384
35287606	Compturi curinți	44619666	40224855
2546267	» de valori	6463855	6873802
180280218		200078004	195823255
	PASIV		
12000000	Capital	12000000	12000000
1951736	Fond de reservă	2506847	2506847
152495	Fondul amortisăreĭ imobiliului.	195859	195859
101496200	Bilete de Bancă în circulație	106642480	108072640
1387296	Profituri și perdere	1083676	1083676
196769	Dobânzi și beneficie diverse	169080	204360
31129370	Deposite de retras	30575684	30640384
3069006	Compturi curinți	45045540	39224746
1276285	» de valori	1858838	1894743
180280218		200078004	195823255

INSTITUTELE-UNITE
DIN IASI

Cursurile anuluĭ școlar 1887/88 vor reîncepe în zioa de 2 Septembre.— Inscrierile se pot face dela 24 August înainte în toate zilele dela 10 pînă la 3 ore.

TAPETURI, PERVASURI POLEITE
și
✠ PLAFUNURI IN RELIEFF ✠

Vergele de alamă pentru Scări, Sticle pentru Uși (Gard-port)
din cele mai renumite fabrice, cu prețuri foarte moderate,
recomandă Onorabilului Public subsemnatul

H. Hönich
TAPIȚER ȘI DECORATOR

Bucuresci, — 3, Strada Știrbeiŭ-Vodă, 3. — Bucuresci.

O domnișoară care a predat mai mulți ani lecții de *piano* și *muzica vocală* la Asilul Elena-Dómna, unde examenele s'aŭ depus înaintea directoruluĭ și a profesorilor dela Conservator, — dorește a da lecțiunĭ pe la pensioane, case particulare (și în provincie). — A se adresa la administrațiunea ziaruluĭ *România liberă* Pasagiul Român, Nr. 3 bis.

HOTEL FIESKI
—BUCURESCI—
SITUAT IN CENTRUL ORASIULUI
Nr. 7, STRADA ȘELARI Nr. 7.

Se găsesc apartamente pentru familiĭ cu anul și cu luna cu prețuri foarte moderate. Camere de la fr. 1—5 pe zi.
La etagiul al III-lea odăi frumoase cu fr. 25 pe lună.

Salon de dans pentru baluri nunți și adunări.

STABILIMENTU BAILOR MINERALE
DELA BUGHIA

Sunt deschise dela 15 Iunie—15 Septembre
— Stațiune de cale ferată, prețul drumuluĭ redus —

Stațiunea balneară de la Bughia este bine cunoscută prin proprietățile hidro-fisico-chimice ale apeĭ care alimentează în mare cantitate stabilimentul, prin temperatura mai constantă și dulce de cât a altor stațiunĭ din țară, din causa lipseĭ vînturilor aspre și prin favorabila sa posițiune geografică : destul de aproape de capitala Muscelului, cu care e legată prin o șosea buna, ce permite plimbarea pe jos dintre Bughia și Câmpu-Lung, — înconjurată de dealurĭ ce înfățișează privirĭ peisaje d'o frumusețe rară ; afară de acestea de jur împrejur sunt multe locurĭ carĭ atață curiositatea escursioniștilor și carĭ pot fi vizitate cu înlesnire.

Această stațiune din noŭ organizată, pentru a satisface cât mai bine trebuințele de cură și de traiŭ ale vizitatorilor, carĭ pot face cură de lapte, se poate avea ape minerale streine, precum și cură de KIFIR-KUMIS, etc.

Aceste ape minerale folosesc radical la vindecarea REUMATISMULUI ARTICULAR SI MUSCULAR, SIFILIS, CHIATARE DE BESICA, ANEMIA, BOALELE DE FEMEI, SCROFULE, LINFATICE NERVOASE, și orĭ-ce boale secrete. Aceste ape minerale sunt analisate de d-niĭ doctorĭ Felix, Bernard, Stefănescu și Măldărescu.

În tot ce privește băile, locuința, hrana, divertismentele, corespondența, s'aŭ luat mĕsurĭ ca ele să rĕspundă la așteptările vizitatorilor, cu prețurĭ moderate.

D. doctor V. Popescu din Câmpu-Lung va da toate consultațiile onor. visitatorĭ.

Prețul uneĭ camere cu un pat pe zi . 2 leĭ
» » » » 2 paturĭ » . 3 »

1 Bae minerală caldă . . . . leĭ 1 — b.
1 Bae rece cu dușĭ . . . . » — 50 »
Dejunul și prânzul 4 leĭ pe zi.

Doritorĭ de a reține camere mai din vreme se pot adresa, prin scrisorĭ, la administrația acestuĭ ziar, saŭ la stabilimentul din Bughia.

ADMINISTRATIA.

MARELE BAZAR DE ROMANIA

Din propria sa fabricațiune din Țară recomandă pentru **Sesonul de Vară :**
'Costume Veston de 'Voyage, etoffe Nouveauté, Pardesiurĭ cu și fără talie Cocimin, Șeveol, etc, Eleganta Colecțiune de Pantaloni desenurĭ alese, Sacourĭ cu Veste de Mătase, Casemir alb, Terno, Alpaga, Orleans, etc. etc. Mantile cu glugĭ și Costume de docs engles, Veste broșate de docs, Mătase, etc.,
Toate acestea fiind confecționate în țară se pot procura cu prețurĭ normale.

MARELE BAZAR DE ROMANIA
7, Strada Șelarĭ, 7.

Rugăm a nota **Nr. 7** spre a evita regretabile confusiunĭ în detrimentul Onor. noastre Clientele din cauza asemănărĭ de titlurĭ.

EREZII L. LEMAITRE SUCCESORI
TURNATORIA DE FER SI ALAMA — ATELIER MECANIC
BUCURESCI, — 195, Calea Văcărescĭ, 195,— BUCURESCI

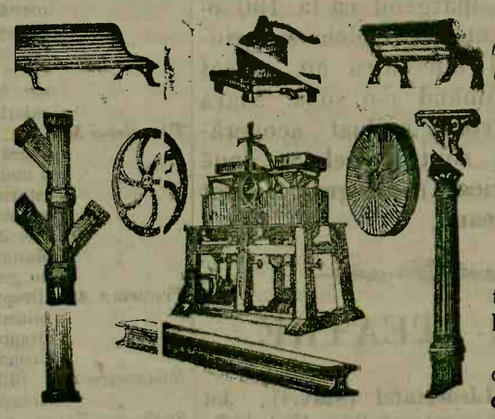

Se însărcinează cu construcțiunĭ de *turbine și morĭ* cu prețurĭ maĭ reduse de cât acele din *Viena* și *Pesta*.

PREȚUL

Uneĭ morĭ cu 1	piatră	de 36″	leĭ 1900
» » » 1	»	» 46″	» 2100
» » » 2	pietre	» 36″	» 3600
» » » 2	»	» 42″	» 3800

Esecutează repede orĭ-care lucru de turnătorie saŭ mecanică ; precum : coloane simple și ornate.

Mare asortiment de mobile pentru grădină, ornamente pentru grajdurĭ și **teascurĭ de vin**, etc.

MARE DEPOSIT de grinzĭ de fer, raiurĭ pentru vagonete „Décauville," țeve de tucĭ. Mare asortiment de pietre de moară „La Ferté-sous-Jouare."

Mare depoŭ de specialități medicinale
— STREINE SI INDIGENE —

— Parfumerie și objecte de Cauciuc — 126. — CALEA VICTORIEI, — 126.

PARFUMERIE,
OBJECTE DE CAUCIUC.

ELIXIR EUPEPTIC
DIGESTIV COMPLECT
cu pepsină, pancreatină și diastasă, preparat de Victor Thüringer, farmacist.— Flaconu leĭ 4.50.

VELOUTINE
preparat de Victor Thüringer, farmacist.
O PUDRA IGIENICA, FOARTE FINA, PARFUMATA, superioară altor preparate de asemenea natură.
— Cutia Leĭ 1. —

DEPOUL GENERAL :
Farmacia la „Ochiul luĭ Dumnezeŭ"
— vis à-vis de palatul Stirbeiŭ —
Bucurestĭ, Calea Victorieĭ, 126, Bucurestĭ.

— Parfumerie și objecte de Cauciuc — 126. — CALEA VICTORIEI, — 126.

Mare depoŭ de specialități medicinale
— STREINE SI INDIGENE —

Dr. Trandafirescu
Intorcêndu-se din străinătate face cunoscut clienteleĭ sale. Consultațiunile medicale de la orele 8-10 a. m., și de la 5-7 p. m., Strada Olarĭ No. 5.

Iordache N. Ionescu (restaurant) Strada Covacĭ, No. 3.

De vênzare
In total proprietatea din Strada Schitul-Măgureanu Nr. 27, (în dosul Cișmegiuluĭ), două fațade, loc mare și case.

DE VENZARE
Două mașinĭ tipografice, care funcționează deja. — A se adresa la tipografia Curțiĭ.

De vênzare
O VIE, situată aprópe de Abatoriŭ pe cheiul Dîmboviței, ce se învecinește cu via d-luĭ Teodor Florian, avênd destul loc liber ca să se poată construi o frumoasă Vilă, este de vênzare, doritorĭ de a o cumpĕra să se adreseze în în Calea Moșilor, Nr. 49.

Duoĭ Absolvenți
dela școala practică de agricultură dela Stribareț-Slatina, voesc să se angajeze la câte o moșie ca îngrijitorĭ, etc.
Doritorĭ să se adreseze la acea școală.

„NATIONALA"
SOCIETATE GENERALA DE ASIGURARE
— IN BUCURESCI —

Aprobată prin decret regal Nr. 225 din 25 Ianuarie 1885.
CAPITAL SOCIAL 6.000.000 Leĭ

Prima emisiune *3.000.000* leĭ deplinĭ vărsațĭ *15.000* acțiunĭ de leĭ nouĭ *200* fie-care, din care *1.000.000* leĭ specialmente afectațĭ ca fond la garanție pentru ramura asigurărilor asupra vieței.

Reserva de premiĭ și fond reservă 850.000 leĭ

'NAȚIONALA, asigură :
I. In contra daunelor de **Incendiŭ.** II. Contra daunelor de grindină (piatră). III. Contra daunelor de **Transport** precum și Valorĭ. IV. Contra **spargereĭ** geamurilor, oglinzilor, etc. V. Face **asigurare asupra vieței.**
A) **CAPITALURI FIXE IN CAZ DE DECES.** — Cu participare de 7% din beneficiŭ în cembinațiunile următoare: asigurărĭ asupra vieței uneia saŭ a două persoane, asigurărĭ temporale, asigurărĭ mixte și asigurărĭ mixte cu capital dublu.
B) **CAPITALURI IN CAZ DE VIAȚA.** — Combinațiunile următoare :
Asociațiunĭ mutuale de supra-viețuire. Asociațiunĭ în grupurĭ de 12 anĭ pentru copiĭ de la 2 anĭ jum. până la 9 inclusiv; Contra asigurărĭ capitalurĭ fixe pentru **Dote,** fără contra asigurărĭ și **rente viagere** în diferite combinațiunĭ.
Până la finele anuluĭ 1885 **'Nationala,** a realisat în diferite ramurĭ de asigurărĭ ca premiĭ aproximativ 10,500,000 leĭ n., și a plătit ca despăgubirĭ aproximativ 7,500,000 leĭ n.

DIRECTIUNEA GENERALA
Strada Carol I, Nr. 9.

MERSUL TRENURILOR CAILOR FERATE IN ROMANIA valabil dela 19 Iunie / 1 Iulie 1887

1. Bucureșcĭ-Focșanĭ-Roman

STATIUNI	Acc. 1	Persone 21	Persone 27	Plăc. 29	Acc. 9
	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.
	nóp.	dim.	dim.	dim.	p. m.
Bucureșcĭ	11,00	8,50	7,30	6,30	4,40
Ploeștĭ	12,33	10,46	tr. 61	*)	7,35
Buzĕŭ	2,25	1,02	1,10		6,10
Rîm.-Sărat	3,23		2,25		7,48
Focșanĭ	4,29	tr. 23	3,48		10,10
Mărășeștĭ	5,15	12,00	5,15		a. m.
Bacĕŭ	7,39	2,55	9,35		

2. Roman-Focșanĭ-Bucureșcĭ

STATIUNI	Acc. 2	Pers. 24	Trenurĭ mixte 62	64	66
	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.	or.m
	séra	p. m.		dim.	
Roman	8,25	12,30		5,45	
Bacĕŭ	9,25	1,55	p. m.	7,50	p. m.
Mărășeștĭ	11,22		7,40	12,12	5,05
Focșanĭ	11,54		9,26	12,59	
Rîm.-Sărat	12,49	tr. 22	10,55	2,24	
Buzĕŭ	2,01	1,18		3,46	
Ploeștĭ	3,45	3,39		8,00	10,17

*) Trenurile de plăcere circulă Dumineca și sĕrbătorile determinate.

3. Bucureștĭ-Vêrciorova

STATIUNI	Fulg. C.	Acc. 3	Pers. 25	mixt 43
	or.m.	or.m.	or.m.	or.m.
	p. m.	séra	dim.	p. m.
Bucureștĭ	4.05	7,45	8,15	2,45
Titu	5,07	8,45	9,38	4,07
Goleștĭ			10,57	5,33
Piteștĭ	6,24	10,01	11,23	
Costeștĭ			11,54	
Slatina	8,10	11,50	1,29	
Piatra		12,12	1,58	tr. 67
Craiova	9,33	1,14	3,27	9,00
Severin	12,06	3,53	7,19	1,40
Vêrciorova	12,28	4,15	7,45	2,10

4. Vêrciorova-Bucureștĭ

STATIUNI	Fulg. P.	Acc. 4	Pers. 26	Pers. 68
	or.m.	or.m.	or.m.	or.m
	p. m.	nóp.	dim.	p. m.
Vêrciorova	3,22	12,51	8,00	3,45
Severin	3,48	1,16	8,40	4,40
Craiova	6,40	3,58	12,33	
Piatra		4,55	1,54	
Slatina	8,05	5,24	2,30	
Costeștĭ		6,39	4,11	tr. 44
Piteștĭ	9,57	7,11	5,13	9,50
Goleștĭ			5,29	10,10
Titu	11,16	8,24	6,50	11,34
Bucureștĭ	12,20	9,25	8,15	12,50

5. Bucureșcĭ-Giurgiŭ.

STATIUNI	Acc. P	Pers. 31	mixt 33
	or.m.	or.m.	or.m
	dim.	dim.	p. m.
Bucureștĭ	5,40	7,10	5,30
Comana	6,24	8,25	6,45
Giurgiu		9,25	7.45

6. Giurgiu-Bucureșcĭ

STATIUNI	Acc. C	Pers. 32	Mixt 34
	or.m.	or.m.	or.m
	p. m.	dim.	séra
Giurgiu		10,13	8,34
Comana		11,13	9,31
Bucureștĭ	3 52	12,25	10,40

7. Bucureștĭ-Feteștĭ

STATIUNI	Arăt. tren. Pers. 39	
	or.m.	o. m
	dim.	
Bucureștĭ	7,00	
Ciulnița	9,50	
Feteștĭ	11,02	

8. Feteștĭ-Bucureștĭ

STATIUNI	Arăt. tren. Pers. 40	
	or.m.	o.m
	p. m.	
Feteștĭ	4,20	
Ciulnița	5,36	
Bucureștĭ	8,25	

9. Ploeștĭ-Predeal

	séra	dim.	dim
Ploeștĭ	6,15	9,38	8,19
Câmpina	7.14	10,42	9,20
Sinaia	8 30	11,53	10,31
Predeal	9,10	12,35	11,08

10. Predeal-Ploeștĭ

	dim.	p. m.	séra
Predeal	7.45	4.51	7,05
Sinaia	8,21	5,32	8,11
Câmpina	9,18	6,29	9,09
Ploeștĭ	10,09	7,25	10,00

11. Făurei-Feteștĭ

	p. m	
Făurei	1,15	
Feteștĭ	3,50	

12. Feteștĭ-Făurei

	a. m.	
Feteștĭ	11,32	
Făurei	2,04	

13. Iași-Unghenĭ

	p. m.	a. m.
Iași	1,20	7,15
Unghenĭ	2,26	8.30

14. Unghenĭ-Iași

	p. m.	
Unghenĭ	2,46	9,03
Iași	4,01	10,80

15. Corabia-Rîmnicu-Vîlcii

	a. m.
Corabia	8,40
Caracal	11,13
Piatra	2,10
R.-Vîlceĭ	7,30

16. Rîmnicu-Vîlceĭ-Corabia

	a. m.
R.-Vîlceĭ	7,50
Piatra	2,15
Caracal	4,22
Corabia	6,40

17. Buzĕŭ-Galați

	dim;	p. m.		
Buzĕŭ	2,30	1,02		
Făurei	3,28	2,16	a. m.	nóp.
Brăila	5,03	3,58	6,45	11,30
Barboși	5,40	4,36	7,40	12,15
Galați	6,15	5,10		

18. Galați-Buzĕŭ

	séra	dim.		
Galați	9,40	8,40	p. m.	dim.
Barboși	10,20	9,19	8,30	4,00
Brăila	11.01	10,02	9,15	4,45
Făurei	12.32	11,46		
Buzĕŭ		12,53		

19. Galați-Mărășescĭ

		dim.	nóp.
Galați		7.45	11,40
Barboși	séra	8,30	12,50
Tecucĭ	10,35	11,14	4,05
Mărășeștĭ	11,01	11,45	4.45

20. Mărășescĭ-Galați

	dim.	p. m.	nóp.
Mărășeștĭ	5.25	4,49	11,35
Tecucĭ	5,50	5,45	12,34
Barboși		8,15	3,53
Galați		8,50	4,35

21. Tecucĭ-Vasluĭ

Tecucĭ	6,15	5,50
Bârlad	8,38	8,05
Vasluiŭ	10,50	10,16

22. Vasluĭ-Tecucĭ

Vasluiŭ	5.35	5,42
Bêrlad	8,17	8,25
Tecucĭ	10,15	10,29

23. Titu-Tîrgoviște

	dim.	séra
Titu	10,00	9,00
Tîrgoviște	11,20	10,15

24. Tîrgoviște-Titu

	dim.	p m.
Tîrgoviște	6,55	5,20
Titu	8,05	6,30

25. Adjud-T.-Ocna

	dim.	p. m.
Adjud	6,10	4,15
T.-Ocna	8,05	6,20

26. T. Ocna-Adjud

	dim.	p. m.
T.-Ocna	9,45	8,20
Adjud	11,35	10,00

27. Bacĕŭ-Piatra-N.

	a. m.	p. m.
Bacĕŭ	7,51	3,09
Piatra N.	10,13	5,32

28. Piatra-N.-Bacĕŭ

	a. m.	p. m.
Piatra N.	10,56	6,25
Bacĕŭ	1,20	8,50

29. Câmpina-Doftana

Câmpina	11,00
Doftana	11,20

30. Doftana-Câmpina

Doftana	5,50
Câmpina	6,08

31. Cern-Constanța

Cernavoda	6,50	9,20
Constanța	8,20	11,37

32. Constanța-Cern.

Constanța	3,00	5,50
Cernavoda	4,37	7,

33. Ploeștĭ-Slănic

	a. m.
Ploeștĭ	10,45
Plopenĭ	11,39
Slănic	12,40

34. Slănic-Ploeștĭ

	p. m.
Slănic	5,00
Plopenĭ	5,59
Ploeștĭ	6,50

35. Costeștĭ-T.-Măgurele

	p. m.
Costeștĭ	12.25
Rosiorĭ	3,40
T.Măgurele	

36. T.-Măgurele-Costeștĭ

T.Măgurele	
Roșiorĭ	8,25
Costeștĭ	11,30

37. Goleștĭ-C.-Lung

	a. m.	p. m.
Goleștĭ	11,00	5,35
Stâlpenĭ	12,20	7,02
C.-Lung	1 30	8,15

38. C.-Lung-Goleștĭ

	dim.	p m,
C.-Lung	7,15	2,25
Stâlpenĭ	8,30	3,36
Goleștĭ	9,55	4,54

39. Călărași-Slobozia

	a. m.	p. m
Călărași	8,35	4.15
Ciulnița	10,05	5.50
Slobozia	10,45	6.30

40. Slobozia-Călărași

	a. m.	p. m
Slobozia	8,50	4.30
Ciulnița	10,12	5,55
Călărași	11,15	7,00

București. — Tipografia Curțiĭ Regale, F. Göbl Fiĭ, Pasagiul Român, Nr. 12,

www.dacoromanica.ro